

DATOVÉ SCHRÁNKY PO ROCE...

Ing. Jaroslav Chýlek, MBA

náměstek ministra vnitra
pro informatiku

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Před rokem jsme systém poprvé představili...

ISSS 2009: Končí obálky s pruhem, nastupují data

Datové schránky mají konkrétní podobu

24. dubna 2009, Jan Němec

Mluví se o nich více než rok, ale až donedávna je nikdo neviděl. Datové schránky získaly konkrétní obrysy teprve na začátku dubna, kdy ministerstvo vnitra oficiálně ukázalo, jak vypadají a především jejich základní fungování.

Velikost textu: A A A

Datové schránky - hlavní téma konference Internet ve státní správě

vloženo: 6. 4. 2009 10:51, autor: [Kamil Kolářek](#)
aktualizováno: 6. 4. 2009 18:42

Logo Czech POINT

Hradec Králové - 12. ročník dvoudenní mezinárodní konference Internet ve státní správě a samosprávě (ISSS) dnes začal v Hradci Králové. Akce, která se zabývá například dalším rozvojem internetových služeb při kontaktu lidí s úřady, by se mělo zúčastnit na 2 200 lidí. Ti si budou moci vyslechnout až 250 přednášek. Jedno z největších evropských setkání politiků a dalších zástupců veřejné správy s odborníky a dodavateli technologií a služeb probíhá v letošním roce pod ob

záštitou českého předsednictví Radě Evropské unie.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

...a dnes ?

- systém běží v rutinním provozu bez neplánovaných výpadků
- **377 104** aktivních datových schránek
- **7 322 263** úspěšně odeslaných datových zpráv
- pouze **4 procenta** z toho doručena fikcí
- denně **90-110 tisíc** odeslaných zpráv
- uživatelé ušetřili nejméně **140 milionů Kč**

údaje platné k 15.3.2010

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Mezitím....

1.7.2009 Start informačního systému datových schránek

1.11.2009 Povinná aktivace DS, zřízených ze zákona – „ostrý start“

1.1.2010 Možnost zasílání elektronických faktur mezi soukromými subjekty

Co ušetří vaše nervy, peníze a čas?

1 **Jak ušetříte vaše nervy?**
Je třeba nemučit přemýšlet, jak dlouhá řada vás čeká na schránku. Nemusíte přemýšlet, kdy má být doručeno, nemusíte se bát nepříjemných příjemců, že se neposkytnou a raději ani nepočkejte dočasně, ale půjdete do přímého pracovního řádu a okamžitě odejdete.

2 **Jak ušetříte vaše peníze?**
Systém datových schránek je postaven na výměbě informací a materiálu se všemi partnery na elektronické úrovni. Proto díky systému datových schránek již nikdy nemusíte platit poplatky a ušetřit i další peníze.

3 **Jak ušetříte váš čas?**
Čas je pro nás to nejcennější. S datovými schránkami již nemusíte muset mít, kdy má být doručeno, kdy můžete odjet na nákup, nebo kdy se vrátit na dopravnici. S datovými schránkami vyřídíte vaše komunikace v klidu a pohodlně elektronicky.

od 1. 7. 2009
www.datoveschranky.info

Můžete a nemůžete
Můžete komunikovat s úřady a firmami, s domácnostmi a partnery. Je to výhodnější a rychlejší než osobně. Nemusíte trávit peníze za poštovné. Nemusíte přemýšlet, jak vám bude doručeno. Nemusíte cestovat za účelem osobní či příjezdů dokumentů.

Česká pošta **datové schránky**

Pracovněvědomí informačního systému datových schránek je pro klienty dostupný v rámci ČR Česká pošta, s.p.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Mezitím...

Do **1. 11. 2009** si z vlastní vůle aktivovalo datovou schránku **53 %** orgánů veřejné moci a **29 %** právnických osob

K **1. 11. 2009** proběhla aktivace datových schránek, které neaktivovali sami uživatelé.

Celkem bylo takto aktivováno **252.276** schránek.

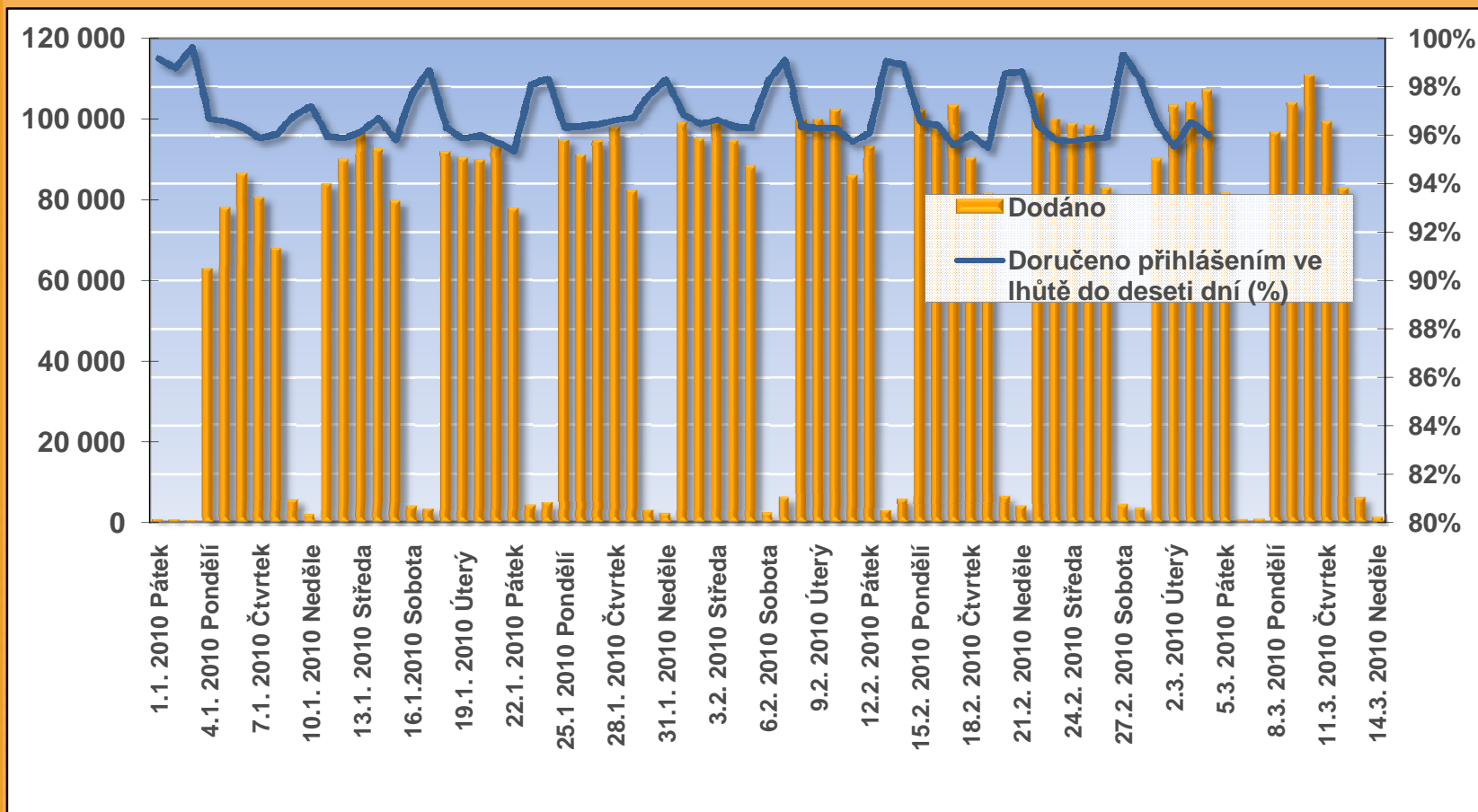
Aktivace proběhla bez problémů.

Následná činnost provozovatele byla zaměřena na vyhodnocování provozu, řešení aktuálních problémů a bezpečnosti systémů.

Vývoj počtu doručovaných zpráv

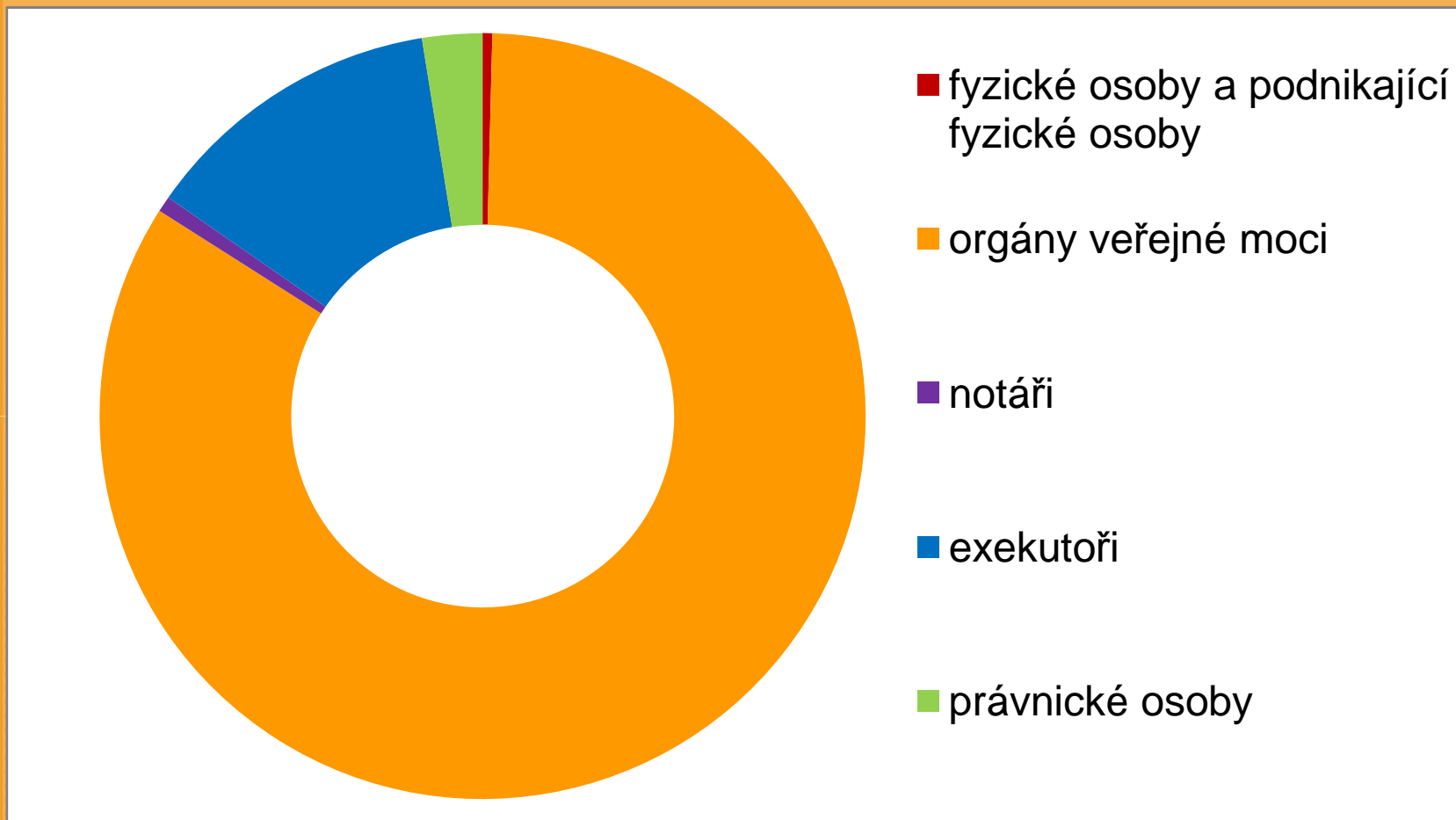
MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Zprávy dle odesilatele

S jakými problémy jsme se setkali

Kvalita dat v obchodním rejstříku

- údaje z OR, na jejich základě jsou DS zřizovány, byly v mnoha případech neúplné, chybně či špatně strukturované (typický příklad – **chybějící údaje, neaktuální adresy, „mrtvé firmy“**)
- **opatření:** manuální čištění dat, definitivní řešení přinese až plná aplikace nové právní úpravy registrů

Existence „parazitujících“ webů

- na internetu se objevily weby, parazitující na ISDS (zviditelnění, zvýšení návštěvnosti)
- **opatření:** právní kroky ze strany MV, registrace příbuzných domén, realizace opatření proti phishingu

S jakými problémy jsme se setkali

Fungování spisových služeb ve vztahu k ISDS

- některé spisové služby a aplikace nepracovaly korektně = ztížený přístup uživatelů i k datovým schránkám (typický příklad – spisová služba justice)
- **opatření:** zvláštní přístupová gateway pro justici, pomoc dodavatelům jejich aplikace, zřízení specializované služby HelpDesk pro dodavatele spisových služeb

Nejlepší je vlastní zkušenost

Jako každý orgán veřejné moci musí MV přijímat i odesílat datové zprávy

Využíváme napojení elektronické spisové služby úřadu na ISDS.

Příjem zpráv

- Triviální! Z pohledu úředníka není rozdíl oproti e-podatelně.

Odesílání zpráv

- Vytvořena e-výpravna, která umí připravit finální podepsaný dokument a odeslat jej.

Zkušenosti:

- Ukazuje se, že mnohem větším oříškem než datové schránky samotné představuje implementace elektronické spisové služby do prostředí úřadu.

Aktuální problémy

Nerespektování zákona ze strany některých OVM

- vyskytly se případy, kdy některé úřady odmítaly přijmout podání přes datovou schránku
- jednoznačně v rozporu se zákonem

Nedostatečné znalosti práce s elektronickým podpisem

- i když el. podpis je zde od r. 2000, teprve teď zažívá „boom“
- práci s podpisem je třeba se naučit – obsluha programu, interpretace zobrazovaných údajů

Otázky „digitální kontinuity“

- je třeba se zabývat platností elektronických dokumentů i po dvou, pěti, padesáti letech

Obtížné vyhledávání adresátů

- omezení vyplývající z ochrany osobních údajů

Co dál?

Pokračování v komunikaci s uživateli

- infolinka, semináře, provoz webu
- zvláštní pracovní skupiny se zástupci samospráv, velkých resortů
- sběr námětů a zkušeností

Posílení právních jistot při používání ISDS

- rozšíření nové technologie vyvolává otázky při její praktické aplikaci
- např. využití ISDS při zadávání veřejných zakázek, důsledků nesprávného doručení, otázek souvisejících s používáním elektronického podpisu a časových razítek apod.
- je nutné uživatelům poskytnout jasné návody a metodická doporučení

Vzdělávání úředníků

- např. právě oblast elektronického podpisu, časových razítek, platnosti elektronických dokumentů

Co dál?

Popsat standardy pro dlouhodobé uchování elektronických dokumentů

- vzniká velké množství elektronických dokumentů
- je třeba popsát standardy pro jejich dlouhodobé uchování
- návaznost na Národní digitální archiv

Další rozvoj ISDS a CzechPOINTu

- úpravy systému na základě praktických zkušeností
- změny, vyžadované zákonem – od 1. 7. 2010 plná podpora privátní komunikace
- aktualizace prováděcí vyhlášky k zákonu č. 300/2008 Sb.

Rozvoj ISDS

Připravujeme některé důležité změny systému:

- lepší služba pro hromadné dotazy na existenci datové schránky (velké úřady)
- změna podoby doručanky – dnes k dispozici jen odesilatel, obsahuje poslední událost, nově by měla být i pro adresáta s kompletní historií
- nastavení data doručení u zpráv, adresovaných úřadům na datum dodání – neplatí fikce doručení
- nasazení SHA2 pro šifrování a podepisování – vyšší bezpečnost
- lepší systémové zprávy uživatelům
- vyšší možnost rozhodování o zabezpečení vlastní datové schránky
- všechny změny budou dostatečně včas oznámeny a projednány s dodavateli spisových služeb

Ověřování platnosti elektronických dokumentů

- v rámci ISDS bude služba, která i po letech zdarma ověří pravost datové zprávy
- vzhledem k struktuře datové zprávy (XML) bude takto ověřena i pravost přiložených příloh
- využití uloženého hash – otisku datové zprávy
- významný příspěvek k řešení „digitální kontinuity“
- podobná služba se uvažuje i u dokumentů, které jsou autorizovaně převedeny do elektronické podoby

Příležitost pro úřady

Rozvoj ISDS je ale také v ruce uživatelů!

Jak to?

- Formuláře – příležitost pro úřady.
- Při použití formulářových technologií může ISDS dopravit podání nejen na podatelnu, ale až do příslušného agendového informačního systému ve formě strukturovaných dat.
- Ušetří nejen uživatel, ale i příjemce – snadné zpracování.
- Příležitost pro všechny „formulářové“ agendy.
- „Best practice“ – formulář daňového přiznání MF ČR, který lze podat přes datové schránky – viz [www stránky MF ČR](http://www.stranky.mfcr.cz).
- Podobné řešení připravuje i ČSÚ pro sběr statistických dat.

Děkuji za pozornost.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

DALŠÍ ROZVOJ ISDS

Petr Stiegler

poradce náměstka ministra vnitra
pro informatiku

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Rozvoj ISDS

Jako každý informační systém, i datové schránky procházejí neustálým vývojem. Neustále vylepšujeme uživatelské rozhraní i bezpečnostní prvky. Co nyní chystáme?

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Přihlašování a bezpečnost

- umístění CAPTCHA, jeho podoba s ohledem na přístupnost pro slabozraké
- možnost zvolit si vlastní úroveň zabezpečení (např. otázka změny hesla)
- použití speciálních znaků v rozesílaných přihlašovacích jménech a heslech
- zavedení dalšího volitelného bezpečnostního prvku (autentizační SMS ?)
- speciální vysokopropustné gatewaye pro „velké“ spisové služby
- přechod na certifikáty, využívající SHA2

Vyhledávání příjemců

- problém s vyhledáváním příjemců – systém neobsahuje rodná čísla, nelze podle nich vyhledávat
- zákon správci zakazuje zveřejnit identifikátory datové schránky, ale může to udělat každý sám o sobě
- **ID datové schránky na webu, na vizitkách, na formulářích...**
- není to nutné, ale každému to usnadní komunikaci
- užitečné zejména pro organizace, které mají více datových schránek
- chystáme zvláštní službu pro velké úřady, které najednou zjišťují u statisíců či milionů osob, zda mají DS (justice, zdravotní pojišťovny atd.)
- optimalizace vyhledávání přes webové rozhraní

Datová zpráva, doručenka

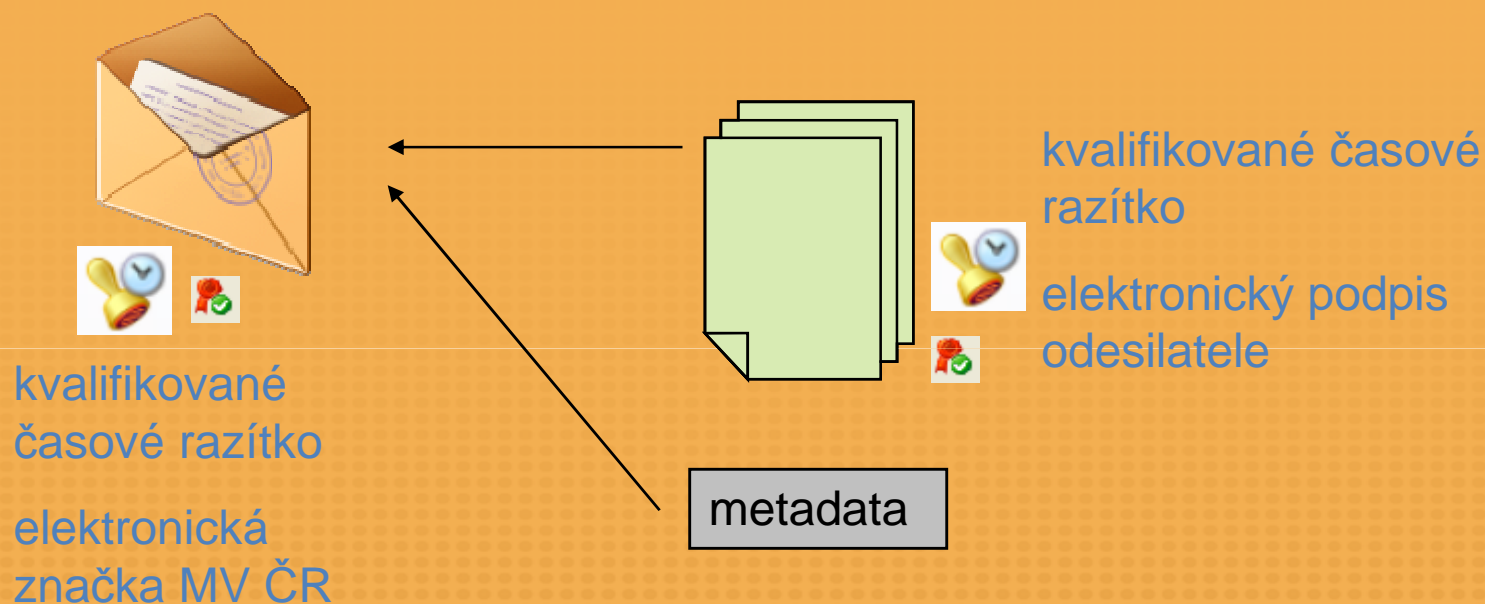
- změna podoby doručenky – plná historie (čas dodání, doručení vyzvednutím nebo fikcí, čas přečtení)
- dostupnost doručenky i pro adresáta – doručením začínají běžet správní lhůty
- přísnější kontrola struktury datové zprávy (XSD schéma) a formátu příložených souborů – jedna z příčin problému, kdy adresát nemůže zprávu korektně přečíst
- **ověření pravosti datové zprávy !**

Struktura datové zprávy

Datová zpráva – XML (.zfo)

Celá obálka, obsahující informace o odesílateli, adresátovi atd. je „zapečetěna“ časovým razítkem a elektronickou značkou MV ČR.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Zabezpečení datové zprávy

ID zprávy: 401

p schránky: FO

Vlastnosti dokumentu

Zabezpečení

Formulář je předvyplněn podepsanými daty.
sHasTimeStamp

Časové razítko

Vystavil: PostSignum TSA - TSU 1
Datum: 2.7.2009 12:23:44

Práce s dokumentem

Informace k poli

Hodnota je pouze pro čte

ISDS message - vlastnosti

Obecné Popis Zabezpečení Časové razítko

sHasTimeStamp

Informace o časovém razítku

Vystavil: [PostSignum TSA - TSU 1](#)
sTrustSign0

Datum: 2.7.2009 12:23:44

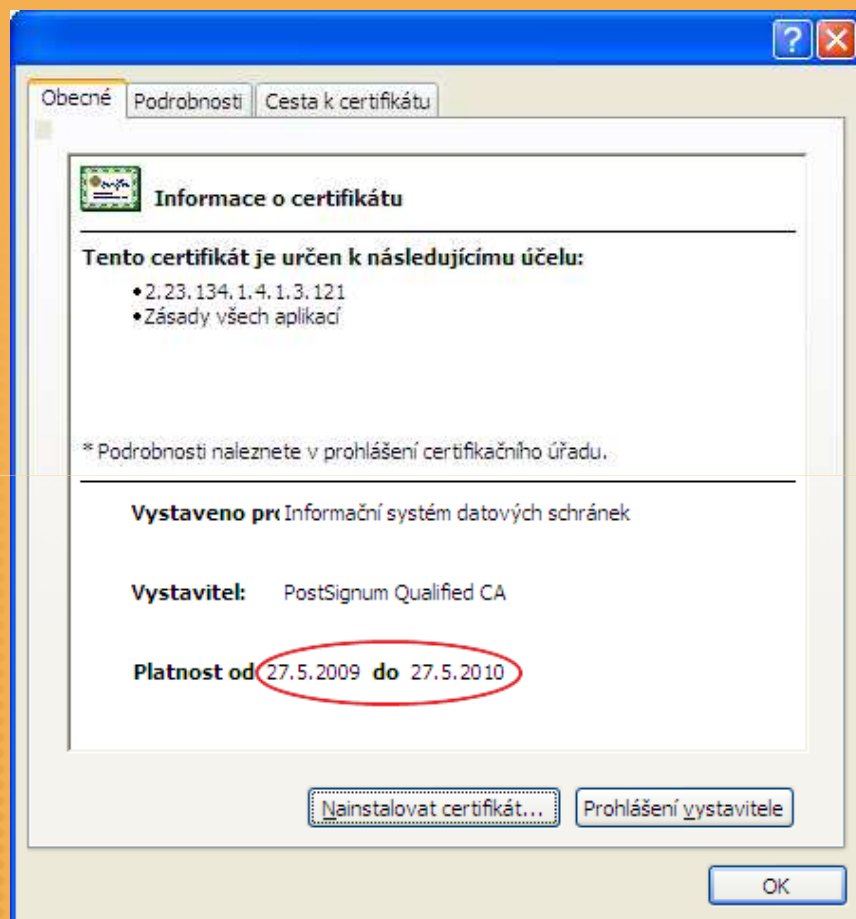
Seriové číslo: 81664012347080

Miniatura: h6L5aFTuÅmg8Yh2uLjOUrX6GD80=

Platnost elektronické značky

§69a odst. 8 zák. č. 499/2004 Sb.

Neprokáže-li se opak, dokument v digitální podobě se považuje za pravý, byl-li podepsán platným uznávaným elektronickým podpisem nebo označen platnou elektronickou značkou osoby, která k tomu byla v okamžiku podepsání nebo označení oprávněna, osoby odpovědné za převedení z dokumentu v analogové podobě nebo změnu formátu dokumentu v digitální podobě nebo osoby odpovědné za provedení autorizované konverze dokumentů a opatřen kvalifikovaným časovým razítkem.

Ustanovení věty první se vztahuje i na dokumenty vzniklé z činnosti původců, kteří nejsou určenými původci.

Zpětné ověřování zpráv

Co ale dělat, pokud značka a razítko expirují?

- v ISDS se ukládá hash každé zprávy, která systémem projde
- na jeho základě lze každou zprávu ověřit
- v rámci ISDS bude existovat služba ověřování uložených datových zpráv, která bude poskytnout ověření pravosti i u zpráv s expirovanou elektronickou značkou a časovým razítkem
- návaznost na Národní digitální archiv

Pravost každého dokumentu, který prošel ISDS a byl vložen do datové zprávy, bude možné ověřit i s časovým odstupem.

Používejte strukturovaná data, ukládejte ZFO...

Úprava legislativy

Náměty na změnu vyhlášky

- rozšíření počtu povolených formátů o:
 - docx** – Word Document, MS Word 2007 for Windows a MS Word 2008 for Mac
 - xlsx** – Excel Workbook, MS Excel 2007 for Windows a MS Excel 2008 for Mac
 - pptx** – PowerPoint Presentation, MS PowerPoint 2007 for Windows a MS PowerPoint 2008 for Mac
 - tif** – původní (starší) formát dnešního tiff souboru
 - edi** – formát EDI zpráv.
- formáty el. podpisu a časového razítka **CER, CRT, DER, PK7, P7B, P7C, P7F, P7M, P7S, TST, TSR**
- úpravy textace přihlašování do DS

Zavedení ISDS, autorizované konverze dokumentů a dalších novinek, definovaných zejména v zákoně č.300/2008 Sb. a novele zákona č.499/2004 o archivnictví a spisové službě, znamená skutečně **revoluci v úřadování.**

Těžko lze očekávat, že po přisednutí z kola do mercedesu ho budeme umět okamžitě perfektně ovládat!

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

Děkuji za pozornost.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2010 - rok základních registrů

